

SZEKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és oszültörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FŐSZERKESZTŐ

Dr PÁL ERNŐ

ÜGYVÉD.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr HINLEDER PELS ÁKOS

ÜGYVÉD

SZÉPIROD. FŐMUNKATÁRS:

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olosó árszabás szerint. Nyilt-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

Caeterum censeo...

Minden emberi érzést mélyen felháborító hirt olvasunk egyik fővárosi lap hasábjairól. Emberi érzésünk mellett föllázad e hirre hazafias gondolkodásunk is és nemcsak megtorlást, hanem gyökeres átalakítást követel a katonaság minden intézményében.

Arról van szó, hogy a marosvásárhelyi 62. gyalogezred legénységének a hadgyakorlat idejére otthon maradt részét egy idegen származású, magyargyűlölő tiszt, embertelen bánás móddal, tulfeszített szolgálattal vérgigézően zaklatta s midőn az elcsigázott katonák azt merészelték kérni, hogy a szolgálatot tevő legénységet a napi kivonulások és gyakorlatok alól mentse föl, a magyar legénység jogos panaszt látadásnak minősítette és őket a hadbírótság elé állította.

És a hadbírótság az amugy is félholtra zaklatott szekely fiukat lefokozásra és négy hónaptól huszonnégy hónapig terjedő börtönre ítélte!

Elítélte a magyar állampolgárokat a magyar állam területén az a bírótság, melyet a magyar alkotmány nem ismer, melyet soha semmiféle törvényhozási aktus törvényesnek elnem fogadott, hanem csak túrt, mint olyan rosszat, melytől nem tud megszabadulni. Elítélte olyan szabályok alapján, melyek elmult századok kegyetlenségének véryomait viselik magukon és a legteljesebb tagadását képezik a modern polgári jogoknak. Elítélte a nyilvánosság kizárásával, vád és védelem nélkül és kitudja, minő bizonyítékok alapján!

És mindezt azért, mert nyomoruságos helyzetük enyhítését merészelték kérni.

Ha ezzel a súlyos büntetéssel egybevetjük a kassai gyilkosok nevetségesen enyhe büntetését, ijesztően elszomorító képet alkothatunk magunknak arról az erkölcsi züllöttségről és a jogérzetnek teljes hiányáról, mely a közös hadseregben napról-napra szedi áldozatait. Egy ember élete semmi, azért öt napi szobafogság is elég. De ha a legénység közül valaki az embertelen bánásmód enyhítését merészeli kérni, az főbenjáró bűn, az lázadás, az drákói megtorlást kíván, különösen, ha még hozzá — súlyosbító kö-

rülményként — magyar is az illető!

Az állampolgárok jogait manapság a paragrafusok ezrei s a törvényes hatóságok mindenféle fokozatai védelmezik. A polgári bíróságok, a mennyire emberileg lehetséges, teljes igazságot és elégtételt szolgáltatnak a megsértett jogrendnek. A védelem szabadsága teljes. Mindenki megnyugvással bizhatja ügyét a független bírótság döntésére.

Hogyan lehet tehát az igazsággal összeegyeztetni azt, hogy mikor valaki legfontosabb és egyszersmind legsúlyosabb állampolgári kötelességét teljesíti, éppen akkor legyen a törvények oltalmától megfosztva és alávetve egy önkényen alapuló polgári jogukat nem ismerő, elavult és kegyetlen szabályok szerint ítélkező bírótság hatáskörének! Hiszen a katonaságnál, ahol az alárendeltségi viszony a legridegebben érvényesül, ahol az alantas ugyszólván teljesen ki van szolgáltatva föllebbvalója önkényének, még sokkal fokozottabb mértékben szükség van a törvények oltalmára, mint a polgári életben.

Azt mondják, hogy manapság minden katona polgár, mert minden polgár katona. Ha ez így van, mi szükség van a külön katonai bírásokra? Mi szükség van arra, hogy megkülönböztetést tegyenek polgár és polgár között, csak azért, mert az egyik mint katona teljesíti állampolgári kötelességét, a másik pedig otthon hasznos munkájával vagy közéleti tevékenységével járul hozzá a nemzeti nagyság kiépítéséhez?

Az általános hadkötelezettség és közteherviselés idejében a katonaság nem lehet külön kaszt, nem alkothat államot az államban.

Addig, míg elnem tűnik minden különbség polgár és polgár közt, hiába beszélünk jogegyenlőségről és nemzeti államról. Addig a néphadsereg eszméje is csak üres fogalom, melyben csak annyi a valóság, hogy a nép szolgáltatja hozzá az anyagot, véreből és keservesen szerzett filléreiből...

El kell törölni a külön katonai bírásokat, mint a jogegyenlőséggel össze nem férőt s mint legfőbb akadályát annak, hogy a hadsereg valóban a nemzeté legyen.

Dr Pál Ernő.

A politikai helyzetről.

Osztrák agyarkodás.

A tulipán-jelvény nyomán megindult békés gazdasági mozgalmunk az osztrák sógoréknak sehogy sem tetszik. Bécsi vigéceik mostanában füres tarisznyával bandukolnak haza. Pedig mindent elkövetnek, hogy kérésedőink nyakába varrják ringyongó holmijukat.

Mi sem természetesebb, minthogy a bécsi keresztény szocialisták ezen mozgalmunkra, ellenakciót indítottak és kimondták, hogy Ausztria a legkérelhetlenebbül szálljon szembe Magyarországgal. Az osztrák iparosok szövetsége magyar tulkapásokról és visszaélésekről beszél s ezek megfékezését sürgeti. Sőt annyira mentek, hogy a Reichsratban ketten is interpelláltak amiatt, hogy a magyarok osztrák területen is tulipán-jelvényt viselnek.

A megrémült osztrákok úgy rugkapálóznak, mint a kert közöszörtl komondor, mely kinjában iszonyuan vonit. Hát csak vonitsanak ők is. A magyar hazafias közönség ezzel nem törődhet, ha csak véres verejtékkel szerzett filléréivel, továbbra is osztrákot hizlalni nem akar.

És pedig ilyent józan észszel nem akarhat, mert végre-valahára megjött a jobbik esze s felismerte azt a veszélyt, mely félig-meddig koldussá tette hazánkat.

Mit tehet velünk szemben az osztrák? Azt teheti, amit mi cselekedtünk Romániával szemben, amikor egy szép napon becsukta székellyöldi iparosaink előtt az ajtót. Egyrésze átköltözködött és megteremtette Románia iparát. Legtöbben pedig itthon maradtak s kiejtvén kezükből a megélhetés biztos fonálát, lezuhantak a mélységbe, ahol sokáig sinylődtek és végre is anyagiilag tönkre jutottak.

Nem most, de már a román vámháboru idejében kellett volna a tulipán mozgalmat megindítani. Ha ez így történik, akkor a Szekelyföld népe ezerszámra ma nem vándorolna és szekely akcióra sem lenne szükség. De jobb későn, mint soha...

Minden igaz magyarnak kötelessége tehát a tulipán-jegyében megindult mozgalomhoz csatlakozni és pedig nemesak szóval, hanem tényleges közreműködéssel. Pártoljuk ami magyar, ami szekely! Valahányszor az országban készült gyártmányért adjuk pénzünket, hazánkat segítjük boldoguláshoz. S mindannyiszor, ahányszor idegen országban gyártott cikket veszünk, hazánk ellen

követünk el megbocsáthatatlan, helyre nem pótolható hibát, esztelen öngyilkosságot!

A Judás-pénz maradványa.

Száznyolevanezer korona készpénz maradt hátra a magyar nemzet által kivégzett szabadelvü-párt kaszójában. Hogy miből gyűlt össze ez a pénz, azt megmondani lehetetlen. De hogy mire használták a nemzet ügyének Judásai, azt igen találóan jellemzi a „Magyarország”. A pártkassza küldte fel állandóan az osztrákpárti magyar képviselőket a nemzet tanácsába s ezek a pártkassza körül táncoló, lélek nélküli gépek örökké majorizálták a 8-9 milliónyi magyarság ideális követéit. De a pártkassza körutat is tett az országban. És ahol szabadságot vett észre: azt megfojtotta; ahol meggyőződést: azt letorkolta; ahol szegénységet: azt megvette; ahol ellenállást: azt véresre verte, — és ahol minden fegyverből kifogyott: ott derüre-borura vesztegetett. Megvásárolt tehát minden nyomorult lelket, csak hogy keresztrefeszithesse a megváltó nemzeti szabadságot.

Most a becsületes kormány emberei, a nemzet igazi vezérei, nem tudják mit csináljanak a szabadelvü-párt szégyenletes örökségével, melyhez az országnak a tatár, a török, a német után — a legnagyobb átka fűződik. Tényleg az lenne a legheylesebb, ha Andrassy belügyminiszter pályadíjul annak az embernek adná oda, aki legméltóbban megírja a szabadelvü-párt országpusztító korszakát.

A horvátok szabadsága.

Horvátországban is felvirradt a szabadság korszaka. Az új politikai éra teljesen megváltoztatta a horvátok magatartását. Ma az osztrák politikának velünk egyenlő ellenségei. Egy horvát járásbíró következőleg nyilatkozott:

„A mi lelkünk felszabadított, mint a rabmadár, mikor kieresztik. Fellelegzünk s érezzük, hogy emberek lettünk.

Én magam is eddig Bécshez huztam, nem tagadom, de csak a többséggel tartottam akkor. Ma reményünk van arra is, hogy oly erős nemzeti kormányzatot nyerünk, a melynek a közszabadság behozatala is elég vívmány s amely kormányt Bécs meg nem vehet többé. Ha mi vétettünk 48-ban a magyarok ellen, hát azért is Bécs büntetett meg, hisz a magyarok azt sem tudják, mit vitt itt véghez Héderváry az ő nevükben. De mi Kossuthban bizunk, ő a mi felszabadítónk. Zsivió Kossuth!

Igy nyilatkozik egy öreg, intelligens ur, ki ölelve engemet, könnyűült a szemében. „Hogy ezt mi nem tudtuk 20 évvel előbb megcsinálni!” — kiált fel.“

Az ünneplésből ki nem fogynak. Ahol zene van, ott magyar nótát játszatnak, tüntetőleg magyarul köszönnek az utcán, öröm ül minden ember arcán.

Politikai alakulások.

Hétfőn d. e. 10 órakor tartja az új országgyűlés első ülését, 12 órakor a főrendiház ülése lesz. Kedden a király a várban felolvassa a trónbeszédet és kihallgatáson fogadja az elnököket. Szerdán történik meg az elnökválasztás és a Ház megalakulása. Csütörtökön ülés nem lesz, mivel ünnep van. Pénteken a bizottságokat választják meg és szombaton Wekerle miniszterelnök elmondja a kormány programbeszédét. — Vármegyénk választókerületeinek országgyűlési képviselői elutaztak, hogy a képviselőház megnyitását jelen legyenek. A képviselőház elnöke természetesen most is Justh Gyula lesz. Az alelnökök körül különböző kombinációk merültek fel. De legnagyobb valószínűség szerint az egyik alelnöki állást feltétlenül függetlenségi párti képviselővel tölthetik be, míg a másik alelnök Rakovszky maradna. A függetlenségi és 48-as párt immár 250 képviselő taggal bír s ez indokolja a párt többségének elhatározását, hogy az egyik alelnöki állás is függetlenségi legyen. Különben a függetlenségi párt oly nagy hódítást tett az országban, hogy politikai körökben elterjedt hírek szerint, még Sándor Pál, a Lipótváros országgyűlési képviselője is belép abba. Sőt maga Tisza István is kijelentette, hogy „örül a függetlenségi párt győzelmének. Mindenkinek arra kell törekedni, hogy a függetlenségi párt jelenlegi pozíciójában megmaradjon, mert akkor legalább béke lesz”. Ravasz a róka.

Hlatky Miklós titkári jelentése.

(Folytatás.)

A nagymélt. m. kir. földművelésügyi Minisztérium mindig sulyt helyezt arra, hogy a kis existenciák megélhetési forrásokhoz jussanak, aminek egyik módja a háziipari foglalkozások felkarolása. Minden kisgazdának gazdaságában szüksége

van különböző faipari cikkekre, melyek beszerzése pénzt kíván, melyek nagy részét minden gazda maga is képes volna megkészíteni, és így egyéb szükségleteire költséget megtakarítani, ha bár rövid időn keresztül is alkalma volna a famegmunkáló eszközök helyes kezelését el-sajátítani. E cél szemmel tartásával a földművelési minisztériumtól még 1904-ben kért 400 korona segélyből Tordátfalván faipari tanfolyamot rendeztünk, a melyen egy Veszprémmegyéből hozatott szakképzett, ily tanfolyamok vezetésében többször részt vett mester 20—22 ifjabb, idősebb férfit tanított a különböző eszközök készítésére; székéalkatrészeket, talicskákat, boronákat, egyéb a gazdasághoz szükséges tárgyakat készítettek sajnos, hogy továbbképzésekre 1905-ben költségünk nem jutott, mert a magunk jövedelméből nem telik, a földművelésügyi minisztérium pedig ily irányban több segélyt nem ad, mert a székelyföldi kirendeltség hatáskörébe utalta az ily tanfolyamok rendezését, valamint a gazdasági előadások tartását is. Tekintve, hogy szakközvegeinek rendszeren több eszközt bocsát a Minisztérium rendelkezésére, e felett nincs okunk aggodalmaskodni, sőt örömmel fogadhatjuk rendelkezését, mert a cél így is el lesz érve, sőt tekintve, hogy egy egyént, habár több vármegye területén, kizárólag ily irányú tanfolyamok rendezésével foglalkoztat minden bizonynyal több eredményt is ér el, mint a mennyit mi elérhetünk a rendelkezésre bocsátott pár száz korona felhasználásával.

Két tenyészállat-kiállítást rendeztünk az elmúlt évben, egyet Székelykeresztúron, egyet H. Oklándon. Az elsőn erdélyi magyar fajta bikák, borjas tehén 3 és 2 éves üszök, a másodikon csak borjas tehén 3 és 2 éves üszök díjaztattak. A díjazásra a nagymélt. m. kir. földművelésügyi minisztérium 1600 K-t, az O. M. G. E. 100 K és értékes műtárgyat, az E. G. E. 200 K-t bocsátott rendelkezésünkre.

A székelykeresztúri kiállításra mintegy 117 drb bika, 56 borjas tehén, 30 drb 3 és 2 éves üsző lett felhajtva. A bika-vásáron eladatott 34 drb bika 18550 K-ért; a nagytenyésztők által elért átlagár 600 K, míg a kistenyésztőké 491 K volt. Az eladott állatok után egyesületünk 371 K jutalékot szedett az eladók-tól, mely címen eddig 82071 K-val rendelkezünk.

Itt fel kell említenünk, hogy egyesek kikerülendő a 2 százalék fizetését, az eladást eltitkolják, miáltal az egyesületet megkárosítják. A folyó évben több ily egyén ellen kell eljárást indítanunk.

Díjazva lett 6 nagytenyésztő állata 500 K-val, 6 kistenyésztőé 250 K-val, 4 községi bika 75 K-val. Hogy a kiállított bikák a legutóbbi követelésnek is megfeleltek, azt külön hangoztatnunk felesleges.

A lehen- és üszőállomány is az előbbi évekéhez viszonyítva nagy javulást mutat, ami kétségtelen jele, hogy kisgazdáink kiváló előszeretettel foglalkoznak a szarvasmarhatenyésztéssel és kellő szakértelmet tanúsítanak az anyaállatok megválasztásában. Díjazva lett 8 darab tehén és 8 üsző 675 K-val. A tehén és üsző-díjakat mind kisgazdák kaptak.

Az oklándi kiállításra felhajtott 51 drb borjas tehén, 25 drb 3 és 36 darab 2 éves üsző. Tekintve, hogy a kiállításon csak a kisgazdák vettek részt, az eredmény elég jónak mondható, bár a kiállított anyag jóval alatta állott a Székelykeresztúron bemutatottnak, aminek oka részben abban keresendő, hogy e vidéken a tenyésztés még inkább kiterjed, másrészt, hogy kevesebb nagytenyésztő van a járásban, akiknek példája lelkesítően hatna a kisgazdára 400 K jutalomban részesült 10 kisgazda. A jutalmak megítélése után Meiszner Ernő m. kir. állattenyésztési felügyelő rövid előadásban megmagyarázta az érdeklődő nagy számú közönség előtt, hogy mily kellekkel kell bírnia a jó és szép anyaállatnak és hogy a bírálóbizottságot mily szempontok vezették a díjak megítélésénél.

A szüzgulyát ez évben is fentartottuk. Az előbbi évi nagy szárazság és a legelőn kiütött száj- és köröm-fájás miatt az állatok gyenge állapotba kerülve vissza a tulajdonosok tartózkodók voltak a felhajtásban, míg az előbbi évben 140 drb, 1905-ben csak 76 drb hajtattott fel, ezek a legjobb minőségben kerültek vissza, ép ezért reméljük, hogy ez évben a felhajtás jelentékenyebb lesz.

Tekintve a kis létszámot és azt, hogy a kiadás a kis létszám mellett is csak annyi, mint a nagy mellett, reá fizetünk és jelentékeny károsodást szenvedtünk volna, de kárunkat pótolta a Székelyföldi Minisztérium Kirendeltség ez év tavaszán, 570 K segélyt adományozva e címen, melyet megköszönve, felterjesztésünk

ben arra kértük, hogy szüzgulyánk rendszeres segélyezését vegye programjába, biztosítsa a legelőt több évre, ez esetben jutányosabb árban vehetnők fel az állatokat, a mi különösen legelővel nem rendelkező községeink kisgazdáira nagy előnyvel jarna. Reméljük, hogy valamint más indokolt kérelmünket, ezt is figyelmére fogja méltatni és a kért segélyt állandósítani fogja.

A fehér és színes marha harca a vármegye közgyűlésén is eldőlt annyiban, a mennyiben az állattenyésztési szabályrendelet megváltoztatásával módot nyújthat arra, hogy ott, ahol a viszonyok megkívánják, illetve megengedik, a hol nyári legelők hiányában úgy is istállón növekedik az állat, a hol a fokozottabb tejfogyasztás a jobb tejelő fajták térfoglalását indokolta teszi. Ezek az állattenyésztésbe bevezethetők legyenek Valószínűen a politikai viszonyokon mult, hogy a szabályrendelet módosítás, a miniszteri jóváhagyást eddig nem nyerte el, indítványozom, hogy az elnökség hatalmaztassék fel arra, hogy a legsürgősebben tegyen lépéseket a jóváhagyás kinyerésére, hogy ennek alapján e fontos kérdés megoldáshoz jusson.

Ezen körülményre való tekintettel a választmány, hogy a vármegyébe egy oly törzs kerüljön, mely mintegy magvát kepezze a jó tejelő fajtának, úgy határozott, hogy az állattenyésztési alap terhére, a mely alap dec. 31-én 4189.01 K, a dec. óta befolyt összegekkel 5349 K készpénzzel rendelkezik, az állattenyésztési felügyelő közbenjöttével bevásároltat annyi berni üszőt, esetleg borjas tehenet, amennyit csak tud, azt kiadja kedvezményes fizetési feltételek mellett tagjainak, akik kötelezve lesznek az ivadékok vagy megtartani, vagy csak vármegyei tenyésztőknek adni el.

Egyéni véleményem, de azt hiszem, hogy jó szolgálatot tenne a vármegye állattenyésztésének, ha az egész így bevásárolható állomány lehetőleg egy községben vagy legálább egymás közelében fekvő községszomsorban helyeznők el, a tagok egyesítettnek egy állattenyésztési szövetkezetté, mely szövetkezet tartana egy közös tenyész-bikát, így alakulva talán remélhetnők, hogy az országos állattenyésztési alaphól a székelyföldi kirendeltség közbenjöttével kaphatnánk vagy 60—80.000 K kölcsönt, — Kis-kükküllő ily címen tudomásom sze-

A „SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRCÁJA.

A székelyek reáltörténete 1562—1691-ig.

Írta: Connert János, ford. Balásy Dénes.
(Minden jog föntartva.)
(32. folytatás.)

„Mindezen jószágokat neked adományozom, a primorok, a primipilusok és gyalogosok kivételével, akiket én nyilvános szolgálatra választottam ki...³⁶ „vagy a mi gyalogpuskásaink kivételével... akik a mi királyi parancsunk szerint országunk közszolgálatára ki vannak választva”. Ebből a formulából azonban azt is megértjük azután, hogy e rendbe való emelésnél kizárólag csaknem kincstári jobbágyokról volt szó, mert a magánosoknak adományozott jobbágyokról a fejedelemlnek nem volt további rendelkezési joga, amennyiben ő az adományozott javára „minden jus regiumáról” lemondott. Mikor a fejedelem okát látta annak, hogy magán kéz alatt levő jobbágyot valamely szolgálatáért a darabontok rendjébe tegyen, akkor a korábbi tulajdonost valamely más jobbágy oadaajándékozásával kárpótolta. Báthory Zsigmond 1538-ban ekként ad Hadnagy Mihálynak László Ferenc helyett, kit a fejedelem darabontnak tett meg, egy Koszta Antal nevű kincstári jobbágyot.³⁷ Hasonlóképp

nyújt a fejedelem kárpótlást a nemesi rendbe emelt magánjobbágyért.³⁸ Néha még a kincstári jobbágyok is hadi szolgálatra rendeltettek. Ha vitéz, bátor katonáknak mutatkoztak, különféle okmányok szerint magasabb rendbe helyeztettek. Így emel 1580-ban Báthori Kristóf a mezei szolgálatban való hűségért több kincstári jobbágyot a „gyalogpuskások” rendjébe és felmenti őket az adófizetés alól.³⁹

A darabontok létszáma hát igen lassan növekedett. 1566-ban Udvarhelyszéken 573 lófő mellett csak 26 gyalogpuskás volt, ellenben 1602-ben 221. A Bástaféle lista szerint 1602-ben a Székelyföldön az összes darabontok száma 838 tett ki, tehát aránylag még mindig keveset. 1602 után azonban jelentékenyen nőtt az, számos szabadosnak e rendbe való fölvétele által.

A fejedelmet tisztán katonai okok birták e rend szervezésére. Az „ország hasznáért” szemelte ki őket; egy jól fegyverzett gyalogpuskás csapatra sürgős szükség volt. Hány-szor, hol és mikor kellett szolgálnok, azt a fejedelem határozta meg, mert azokat ő saját jobbágyaiból válogatta ki. Ily módon néha olyan szolgálatokat is teljesítenek, minőket azelőtt szabad székely sohasem tett. A hadmezei szolgálaton kívül várszolgálatra is alkalmazták. A zsoldos

csapatok legnagyobb részét a fejedelem az ország teljes lecsendesítése után közülők szervezte. Ilyen őrséget tartani és fizetni az ország közepén, drága és fölösleges dolog lett volna. Ekként a darabontokat várszolgálatra még békében is alkalmazták. 1591-ben fölmenti Báthori Zsigmond a marosszéki és Csik-Gyergyó-Kászoni gyalogpuskásokat az udvarhelyi várban való állandó szolgálat alól, de kötelezi őket, hogy közlő veszély idején a várkapitány parancsára, haladéktalanul a vár védelmezésére siessenek. Továbbá elrendelte, hogy ezután a várkapitány a maga parancsait ne egyenest a darabontokhoz, hanem azok kapitányához intézze s azután ez továbbítsa.⁴⁰ Hasonló könnyebbitést nyújtott Báthori a marosszéki Jobbágytelke, Ehed, Remete, Mikháza és Köszvényes községek darabontjainak is, akik a görgényi várban tettek szolgálatot.⁴¹ De ez utóbbi rendelkezést nem hajtották végre, abból látjuk, hogy a következő században az országgyűlés kétszer foglalkozik ezzel az ügygyel. 1667-ben Marosszéknek néhány darabontja, kiknek Görgényben várszolgálatot kellett végezniök, e várszolgálat alól fölmentetnek, mert őket is, mint a többi szabad székelyt, megilleti a szabadság.⁴² Minthogy egy ily fölmentés 1649-ben is előfordul, való-

színű, hogy a marosszéki székelyek továbbra is efféle szolgálatra kényszerítve voltak.⁴³ E határozat most aztán hatályba lépett s fölvetetett az Approbátákba is.⁴⁴ E darabontoknak megvolt saját kapitányuk és tizeiseik, akik ugyanazon rendbe tartoztak. Ez jogi és érdekközösséget teremtett köztük, amelyhez azután egyes helységekben még bizonyos gazdasági közösség és különleges helyzet is járult.⁴⁵

Igen korán mutatkozik a darabontok között a széki bíráskodás aluli szabadulni akarás. Már 1576-ban panaszkodnak az aranyosszéki székelyek, hogy a gyalogkópjasok (pixidarii) az ők ügyeiket a széki törvényszék megkerülésével kapitányaik elé viszik. Érthető, ha ügyeiket inkább akarták kapitányaik, mint a széki törvényszék előtt tárgyalatni, mert hát az az övök volt s így törekvéseiket több jóakarattal méltányolta; egyébiránt kecsgető volt rájuk nézve, ha a bíróság, amely hadban és az udvarnál való szolgálat közben fölöttük ítélkezett, eljárás módját a béke idejére is kiterjeszti vala. A fejedelem megadta hát nekik a bíráskodást oly jogesetekre, amelyek a hadjárat vagy udvari szolgálat alatt fordultak elő,⁴⁶ de minden más ügyletben csak a széki törvényszék lón illetékes.

(Folyt. köv.)

rint 100.000 K kapott 4 százalékos kamatra — hogy az akciót nagyobb arányban indíthatnók meg.

(Folyt. köv.)

KÜLÖNFÉLÉK.

A zene.

Az emberi érzelmeknek, emberi indulatoknak, gondolatoknak legbensőbb, legmegkapóbb kifejezője a zene.

A dal a szívből jön és a szívhez szól. Hogy a dal ábrándos csengését, a hegedű síró panaszt; a zongora hurjainak méla akkordjait megértsük: ehhez nem kell iskolában képzett zenésznek lennünk. Annyi romantika minden ember életében van, hogy azt, a mit a zene beszél, a szívével fogja fel...

Ezt legjobban azok tudják, akik beszélni is tudnak a zene hangján az emberi szívhez.

Ennek köszönhetjük azt a műelvezetet, melyet csütörtök este egy művészársaság szerzett nekünk.

Valóságos művészársaság állott a pódiumon. Dobó Zoltánné, Horváth Károlyné, Meák Gyula, Damokos Andor uttörő munkát végeztek, midőn a classicus zene igazi művészetét mutatták be a közönségnek. És bámulatos, hogy a közönség milyen határtalan közönyt tudott kifejezni ezzel a dicséreles törekvéssel szemben. 60—70 ember akadt ebben a székely Athénben, aki érdeklődött a hangverseny iránt.

De hány akadt olyan, a ki a műsort el sem olvasta, de a kinek szemet szurt az, hogy a concert „játékonycélra” rendezték, ám a játékonycél a meghívón közelebről nincs megjelölve. A miből némelyek még olyan következtetést is szöttek, hogy hátha a nagy jövedelem nem fog a megszokott sablonos játékony célokra szolgálni. Hátha Dobó Zoltánné a jövedelmet arra fogja fordítani, hogy a művész-estélyek rendezését abból anyagilag is lehetővé tegye! Rettenetes dolog volna, ha Dobóné arra fordítaná a jövedelmet, hogy abból jövőre megint lehozathasson nekünk egy művészt Szegedről vagy Budapestről... Milyen csunya is az, hogy Jean Kubelik, Sauer, Véasey szintén a saját jövedelmükért koncerteznek.

A szereplők azonban ne riadjanak vissza ettől a kisvárosi halálanságtól, mert a művészet apránként be fogja venni a szíveket s rá fognak jönni, hogy egy ilyen művészársaságot fel kell karolni s nem szabad kicsinyes tekintetek által félrevezettetnünk magunkat.

A mi magát a kritikát illeti, az mint fényes erkölcsi elégtétel nyilatkozott meg az estélyen is minduntalan a disztíngér közönség tapaszaiban s ma is csak elismeréssel és bámulattal szólhatunk róla.

Dobóné hatalmas zongorajátéka, Damokos Andornak a nuanceokig finom tehetsége ösmeretes már. Először hallottuk Horváth Károlynét, aki a tökéletességet keresetlen bájjal állítja elének. Meák Gyula eselójátékán látszik a szigorú iskolázottság, technikája biztos, művésze elragadó.

h. f. á.

— **Gróf Mikes János** kerületi főesperes és székelyudvarhelyi plebános, a tegnap délutáni vonattal városunkba megérkezett. Dr. Damokos Andor alispán társaságában Soó Gáspár, Embery Árpád, Dr. Kovácsy Albert orsz. képviselő egész Segesvárig mentek az új plebános elébe, ahol Damokos alispán üdvözölte. Székelykeresztúron Oláh Antal plebános fejezte ki szerencsekívánatait. Székelyudvarhely város közönsége pedig a vasuti állomáshoz már a kora délutáni órákban nagy csoportokban vonult ki. Fényes banderium tette díszesebbé az ünneplő közönség ezreit. A vonat pár pernyi késéssel, a Rákóczy-induló hangjai mellett érkezett a pályaudvarba, hol Ugron Ákos főispán és a város előkelőségei várakoztak, ezrekre menő sokaságtól körülvéve. Gotthárd János polgármester tolmácsolta a város közönségének érzelmeit. Gróf Mikes nagy örömeinek adott kifejezést, hogy ez ősi székely városba, a rabonbánok fészkebe jöhetett őseink hazafias munkáját Isten dicsőségére folytatni. Melegen köszöni a város közönségének az oly szépen megnyilatkozott szeretetteljes fogadtatását. Viszont szeretettel fogja meghálálni a fényes kitüntetést, mely ünneplésükben megnyilvánult. Az állomásnál rózsákból és zöld galyakból gyönyörű diszkaput készített Bagossy Béláné, az állomásfőnök ügybuzgó felesége, a mely áldozatkészségért valóban méltó a rendezőbizottság és az egyházközség elismerésére. A sok ezerre menő díszes közönség áradata egészen betöltötte a széles Bethlen-utcát, melynek közepén a Jézus-kutnál felállított diszkapunál Dr. Válenstik Ferenc az egyház nevében a tőle megszokott tartalmas beszéddel üdvözölte. Kijelentvén, hogy nagy munka vár az új plebánosra, de ebben a munkában az egyház minden egyes tagjának jóindulatu támogatását följánlja. Gróf Mikes itt is örömet és köszönetét fejezi ki az ünneplés fogadtatás fölött. Örvend azon, hogy a politikai viszonyok megváltoztak. Tavasz van minden téren. Tavasz váltotta fel a zordon telet az egész országban. Melegen óhajtja, hogy a hitközség életében is új élet, a tavasz jótékony hatása költözzék be az ő jövetelével. Ide hozta életének legszebb idejét, hogy ennek a hitközségnek boldogulását elősegítse, felvirágzásához munkakedvével közreműködjen. Reményét fejezi ki, hogy nagy munkájában segítségére lesz a hitközség. A plebánia templom előtt Sebestyén Mózes esperes zetelaki plebános a kerületi papság élén, annak nevében kéri a főesperes bizalmát, melyet ők szerete tel, odaadó munkássággal viszonznak. A főesperes meleg testvéri szeretettel válaszolt. A kerületi papságot kérte, hogy az ő házat saját otthonuknak tekintsék. Osszák meg vele örömeiket, bánatukat és minden gondolatukat, hogy vele egy szív- és egy lélekkel válnak. Az üdvözlések után a tisztelgőket fogadta a főesperes és végül az Isten házába sereglett hívők közé ment s megkezdte hivatalos funkcióját. A hívők bámulatos szeretettel és ragaszkodással tolongtak a főesperes körül. Csak az volt boldog és meglegedett, aki a máris óriási

népszerűségnek örvendő plebánossal kezét foghatott, avagy kezét tisztelte jelétül megcsókolhatta. D. u. 5 órakor az irtalmas nővérek vezetése alatt működő róm. kath. leányiskola növendékei gyönyörűen sikerült ünnepélyt rendeztek gróf Mikes tisztelőire, amelyen nagy közönség vett részt s lelkesen ünnepelte az új főesperes-plebánost.

— **Papbeiktatás.** Zágoni Gróf Mikes János plebános ünnepélyes beiktatása ma (vasárnap) a plebánia templomban történik meg. Zomora Dániel székesegyházi kanonok, a püspök kiküldötte fogja installálni a fiatal plebánost és kerületi főesperest. Az ünnepélyes szent mise végeztével a Budapest-szálló nagytermében közebéd lesz, amely iránt oly nagy az érdeklődés, hogy már az összes jegyek elfogytak.

— **Tulipánkert és az osztrákok.** A Tulipánkert-Szövetség elnöksége nevében Batthyány Lajos gróf a következő nyilatkozatot teszi közzé:

A Tulipánkert-Szövetség megütözközéssel szemléli azt a mozgalmat, melyet a szövetség tevékenysége ellen az osztrák iparosság, az osztrák társadalom, sajtó és parlament útján intézett. A Tulipánkert-Szövetség működése egy jelensége a nemzet öntudatra ébredésének, egy hajtása a nagy nemzeti eszmének, melynek szolgálatában a magyar munkának becsületes és érvényesülést igyekszik szerezni a magyar társadalom minden rétegében. A hazai munkának biztosítani a hazai fogyasztást, magyar termelőtől szerezni be azt, amit jó minőségben és megfelelő áron előállít: ennek a feladatnak teljesítésétől semmiféle gyűlölködéssel vagy mesterséggel a szövetség magát eltéríteni nem enged. Nemesak joga ez, hanem kötelessége is, melyről más európai államokban már szó sem esik, annyira vérükbe ment át ennek tudata. S amig külföldön mindennek, ami idegen származású meg kell küzdenie a nemzeti bizalmatlansággal, nálunk megfordítva, megfoghatatlan bizalmatlansággal találkozik minden, mi magyar.

A századokon át tartó gazdasági függés ugyszólván közönyössé tette a magyart saját gazdasági érdekei iránt, a közönyösségből felrázni a magyar társadalmat, bizalmat gerjeszteni a magyar munka termékei iránt s így társadalmi uton előkészíteni gazdasági önállóságunkat: ez a nagy cél vezérli a Tulipánkert-Szövetséget működésében; gyűlölködés, az idegen munkának lebecsülése távol van tőle.

Hogy maga az osztrák mozgalom hijján van minden őszinteségnek, azt bőven lehetne bizonyítani a kezünkben lévő adatokkal, amelyek igazolják, hogy osztrák nagyiparosok s mezőgazdasági egyesületek sajtó s gyűlés útján évekkal a tulipánmozgalom előtt s azóta szüntelen mindennemű magyar természetmenny ellen rendszeresen izgatást folytattak s bojkottot hirdettek.

Ezzel szemben áll az a szomorú valóság, hogy az osztrák behozatal nőttön nő; az utolsó 3 évben 100 millió koronával emelkedett s az idej emelkedés is, a mult esztendő megfelelő periódusához viszonyítva vagy 20 millió koronát teszen. De

sajnos, nem fojthatjuk el azt a valamást sem, hogy maga a tulipánmozgalom is eddig anyagilag több hasznot hajtott az osztrák iparnak, mint nekünk: textil-, papiros és vegyigyáraik a mi lelkesedésünket nagyon jól kamatoztatják.

Az osztrák iparosság mozgalma tehát sem nem őszinte, sem nem lojális, s azért le keil mondanunk arról, hogy őket őszinteséggel s lojalitással meggyőzzük.

Mi, ügyünk igazában bizva, haladunk a magunk útján s minden támadás csak fokozni fogja buzgalunkat és erélyünket.

— **Kormánybiztosok.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter az autonóm felekezeti középiskolák folyó évi rendes érettségi vizsgálataihoz most nevezte ki a kormányképviselőket. Az erdélyrészi ev. ref. egyházkerülethez tartozó helybeli reform. kollegiumhoz Kérészy Zoltán kassai kir. jogakadémiai tanár van kiküldve.

— **Előléptetés.** A kereskedelemügyi miniszter Jakab Antal helybeli államvasuti raktárnokot főraktárnoknak nevezte ki és magasabb fizetési fokozatba léptette elő.

— **A nagyidők tanni folyton kevesbednek.** Egygyel kevesebb van immár városunkban is. Biró József kalaposmester, 1848—49-es honvéd, életének 78-ik, boldog házasságának 52-ik évében, rövid szenvedés után, folyó hó 18-án reggel fél öt órakor meghalt. Az elhunyt aggyastyánt vármegyeszerte ismerte a heti és országos vásárok közönsége, melynek marha-fésűket és nap-tárákat kínált megvételre. A jó Biró bácsi halálát feleségén szül. Keszler Annán kívül gyermekei: Anna, férj. Péter Lajosné; Albert; Erzsi, férj. Szentés Mártonné; András és neje Sapka Erzsi; Irma, férj. Dániel Dénesné; Juliska, férj. Boros Lajosné, valamint számos unokája gyászolja. Temetése ma (vasárnap) d. u. 5 órakor az ev. ref. egyház szertartása szerint fog megtörténni. Utolsó útjára elkísérik öreg bajtársai és a város közönsége. Nyugodjék csendesen.

— **Mi a legnagyobb ajándék?** Mindenesetre, ha az egész világot megkapjuk. Erről a következő hirt olvassuk A Nap május 17-iki számában:

Egy egész világot! Kellems meglepést szerzett vevőnek Dörge Frigyes bankháza azzal az egy méter nagyságu, sokszínű világtérképpel, amelyet most adott ki. A legújabb fölfedezéseket szemmel tartó térkép elkészítését a bankház egyik legelső budapesti kartografiai műintézetre bízta, amely feladatát kiváló magyar szaktudósok vezetésével és közreműködésével mesteri módon oldotta meg. Valóban fölsőleges egy ilyen pedagógiai jelentőségű munka nagy gyakorlati értékének méltatására a szót pazarolni. Csupán azt kell nyomatékkal hangsúlyoznunk, hogy ezt a művészileg és technikailag elsőrendű Dörge-féle világtérképet ingyen boesátja közre a bankház, ami mindenesetre meleg elismerést érdemel, hiszen a térkép előállításá tetemes költségekkel jár. Meg vagyunk róla győződve, hogy Dörge Frigyes bankházának ez a különleges és előkelő reklámja olvasóink köréből is tömérdek új vevőt szerez, miért is utalunk a népszerű bankház osztálysorsjegy osztályának jelentésére, amelyet mai számunk hirdetési rovatában talál az olvasó.

— **Eladó ajtók és ablakok.** Két darab utcai tükörablak teljes felszereléssel és 2 drb pinceablak eladó. Cim lapunk kiadóhivatalában.

Társ-szerkesztő és laptulajdonos:

Betegh Pál

Kiadja: Betegh Pál és Társa ujságkiadó intézete.

NYILT-TÉR.*

B 58—6. 1906.

Másolat.

Ó Felsége a Király nevében!

Az oklándi kir. járásbíró, mint büntető bíróság, kétrédbeli becsületsértés vétségével vádolt Nagy Lajos elleni bűnyűben a Péter Árpád ügyvédjelölt által képviselt Széll Imre tanító, mint magánvádló által emelt vád felett Oklándon 1906. évi április hó 18 án Nagy Samu jegyző-könyvvezető és Dr Hinléder Ernő ügyvéd által védett Nagy Lajos vádlott részvételével megtartott nyilvános tárgyalás alapján a vád és védelem meghallgatása után, a következőleg

Ítélt:

Nagy Lajos vádlottat, ki 43 éves, ev. ref. vallású olaszteleki lakos, kisbirtokos, nős 2 gyerekekkel, irni, olvasni tud, bűnösnek mondja ki a Széll Imre tanító sérelmére elkövetett s a btkv. 261. §-a szerint minősülő két rédbeli becsületsértés vétségében, melyeket az által követett el, hogy 1904. évi december hó 20-án a szaldobosi fürdőn okmányhamisítónak, 1905. évi január 22-én pedig Olasztelek községben tolvajnak szidalmazta magánvádlót, miért is a btkv. 261. §-a alapján a 91. § alkalmazásával a 102. § rendelkezéséhez képest, az 1892. évi XXVII. törvény cikk 3. §-ában jelzett célra 15 nap végrehajtás terhe mellett ezen bírósághoz fizetendő s behajthatatlanság esetén 1—1 napi fogházzal helyettesítendő tíz (10—10) korona pénzbüntetésre ítéli.

Elrendeli egyúttal, hogy az ítélet egész terjedelmében indokaival együtt, vádlott költségén a „Székely-Udvarhely” című lapban közzétessék.

Kötelezi továbbá vádlottat 55 korona költség és tanudijnak sértett részére 15 nap végrehajtás terhe mellett megfizetésére, valamint az ezután felmerülő bünyűgyi költségeknek is az 1890. évi 43. t.-cikkben előírt végrehajtás terhe mellett a kir. kincstár részére leendő megtérítésére.

Végül Dr Papp Ferenc ügyvéd költsége és képviseleti díja 46 koronában, Dr Hinléder Ernő ügyvéd képviseleti díja 16 koronában állapították meg saját feleikkel szemben.

Indokok:

Széll Imre tanító, mint magánvádló azon feljelentést tette, hogy Nagy Lajos vádlott őt 1904. évi december 20-án, a szaldobosi fürdőn okmányhamisítónak, 1905. évi január 22-én pedig Olasztelek községben tolvajnak nevezte, mely okból kétrédbeli becsületsértés címén kérte vádlott megbüntetését.

Vádlott beismerte, hogy az „okirathamisító” kifejezést használta ugyan, de nem a vádban állított 1904. évi december 20-án, hanem az ezt megelőző november hó elején, s így erre vonatkozólag a vádindítvány is a törvény által előírt 3 hó elteltével elkésztett tétetett meg. De különben is, minthogy Széll Imre tanító a Márkó Teréz népszkolai tanuló részére, ugyanazon időből két különböző osztályzatú bizonyítványt adott ki, méltán hihette, hogy okirathamisítást is jóhiszeműleg tette. A tolvaj kifejezésnek pedig a megjelölt időben használatát nem vonta kétségbe.

Vádlott ezen fenti védekezésével szemben a bíróság Schusztér Henrik és Tamás Anna tanúk egyhangú vallomása alapján első sorban is azt állapította meg, hogy az első sértő, vagyis az okirathamisító kifejezés csakugyan a vádbeli időben, azaz 1904. évi december hó 20-án használtatott, mely okból a feljelentés is kellő időben tétetett meg. Megállapította to-

vábbá azt is, hogy az udvarhely-megyei közigazgatási bizottságnak 2173—905. szám alatt kelt azon határozatát, mely szerint a Széll Imre tanító ellen felhozott szabálytalanságokat beigazolnak nem találja s így a fegyelmi vizsgálatnak megindítását se tartja szükségesnek — a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter 91029—905. számú határozatával szintén helyben hagyta, s ugyanez alapon szüntette meg a székelyudvarhelyi ügyészség is 158—905. k. ü. szám alatt az okirat hamisítás büntette miatt indított nyomozatot. — Azon másodizbeni ténykedése a vádlottnak, hogy magánvádlót 1905. január 22-én Olasztelek községben tolvajnak nevezte, úgy saját beismerése, valamint a Ferencz István és Gáspár Márton tanúk vallomása által is beigazolást nyert.

Ezen fentebb megjelölt cselekményei vádlottnak, tekintettel arra, hogy a sértő kifejezések, melyek különböző időkben és két két személy jelenlétében használtattak és teljesen alkalmasok arra, hogy azok folytán magánvádló a közmegejtés és megbecsületlenítésnek tétessék ki, minthogy magánvádló is e címen kérte a megbüntetését, a kétrédbeli becsületsértés vétségét állapítják meg, miért is részbeismerésre és a tanúk vallomása alapján azokban bűnösnek volt kimondandó s tekintettel büntetlen előéletére, továbbá azon körülményre, hogy a már fentebb jelzett miniszteri határozat szerint is magánvádló a bizonyítványok kiállításánál némi szabálytalanságot követett el, s így méltán hihette vádlott, hogy okirathamisítás történt, — mindezeknek mint tulnyomó enyhítő körülményeknek figyelembevételével, az ítéletben megjelölt büntetéssel kellett fenytetni.

Az ítéletnek a hirlapban való közlését a btkv. 277. §-a rendeli,

míg a költségekben való marasztalás és a képviseleti díjak feletti intézkedés a B. P. 480., 485. § okon alapszanak.

Oklánd, 1906. április 18-án.

Gidófalvi Benedek s. k.
kir. albiró.

Hogy ezen másolat az eredetivel összhangzó, igazolom.

Oklánd, 1906. május 12-én.

A kir. járásbíró, mint büntető bíróság kiadója

Josephi Gusztáv
kir. jb. irnok.

Hogy ezen ítélet jogerős és végrehajtható, igazolom.

Oklánd, 1906. május 12-én.

A kir. járásbíró, mint büntető bíróság.

Gidófalvi Benedek
kir. albiró.

Üzlet átvétel.

Alulírott tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy Sterba Ödön jóhírű fűszerkereskedését vétel útján átvettem és azt ezentúl saját nevem alatt folytatom.

Midőn ezt a körülményt a közönség szíves tudomására hozom, kijelentem, hogy fő törekvésem lesz a legkényesebb igényeket is úgy a szolid, pontos és előzékeny kiszolgálással, mint kiváló minőségű és olcsó áruimmal kiérdemelni.

Kérem a n. é. közönség elődömránt tanusított szíves pártfogását részemre is fentartani és én ígérem, hogy azt minden tekintetben ki is fogom érdemelni.

Gyarmathy Ákos
fűszerkereskedő.BRÁZAY FÉLE
KÖLNI VIZ

felülmul minden más kölni-viz néven ismert pipere-cikket.

Brázay-sósborszesz - szappan a legkitünőbb pipere-szappan.

Brázay-sósborszesz nélkülözhetetlen háziszer.

Baross, Borszéki és Kászoni vizek!

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására adni, hogy üzletemet áthelyeztem az alsó piacra, az ujonnan épült

Frölichné-féle üzlethelyiségbe

hol egyszersmind nagyon szép raktárt rendeztem be mindennemű fűszerárakban, porcellán, üveg, gyermekjáték, diszmuárak, függő, fali és asztali lámpákban.

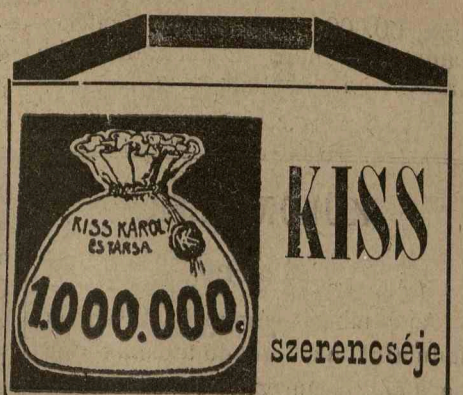
Amidőn kérem a nagyérdemű közönség szíves pártfogását, ígérem, hogy igyekezni fogok minden esetben igen tisztelt vevőimet a legjobban és legolcsóbban kiszolgálni.

Teljes tisztelettel

SZENTPÉTERY GERGELY.

Államilag ólomzárolt lucerna és lóhere magvak. Valamint baltacin-, répa- és fűmagvak. Valódi erfurti konyha-, kerti- és virágmagvak a legjobb minőségben a legolcsóbb áron.

Mindig friss fűszerárak!

KISS

szerencsésje

NAGY!

Ki még eddig soha szerencsekíséretet nem tett az osztálysorsjátékban, vegyen egy szerencsesorsjegyet KISS bankházában, mert

KISS szerencsésje NAGY

Kinek még eddig az osztálysorsjátékban eredménye nem volt, tegyen kísérletet KISS bankházában, mert

KISS szerencsésje NAGY

Több ezer fél nyert a lefolyt sorsjátékban nagyobb nyereményeket KISS bankházában. Az eddigi huzásoknál szerencsénk volt már számos nagy nyereményen kívül háromszor a jutalmat

600.000 kor. = 1.800.000

s a legnagyobb főnyereményt

400.000 koronát = 400.000

Összesen 2.200.000

4 sorsjegyre kor. igen tisztelt vevőinknek kifizetni. Minden egyes huzás után közléstesszük a legnagyobb budapesti hirlapokban a nálunk nyert sorsjegyek jegyzékét, úgy, hogy mindenki meggyőződhetik, miszerint a mi t. vevőinknek különösen kedvez a szerencse.

Kihuzott nyeremények azonnal kifizettettek.

Kisérelje meg szerencsésjét KISS bankházában, mert

KISS szerencsésje NAGY

A XVIII. sorsjáték első osztályának huzása folyó évi máj. 23. és 25-én lesz.

Az első osztályú sorsjegyek árai: Egy nyolcad 1 korona 50 fillér, egy negyed 3 korona, egy fél 6 korona, egy egész 12 korona.

Kiss Károly és Tsa

a magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték főelárusító helye

Központi iroda:

BUDAPESTEN, IV., Kossuth Lajos utca 13.

FIÓK ÜZLETEK:

VI., Váci-körut 5. szám.

VII., Erzsébet-körut 22. szám.

VIII., József-körut 78. szám.

* E rovat alatt közöltekért nem vállal felelősséget a szerk.

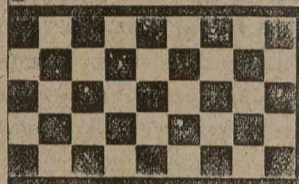
Gyertyánffy J. fiai vasnagykereskedésében Székelyudvarhelyen.
Gróf Roon-féle lábatlani Cementgyár állandó nagy raktára páratlan jó minőségű román és portland cementből zsákok és hordókban legolcsóbb árakban

XVIII. ÉVFOLYAM. 14. SZÁM.

BUDAPEST.

1906. SZERENCSE HAVÁBAN.

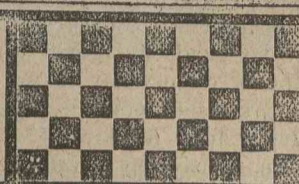
DÖRGE KÖZLÖNYE

ELŐFIZETÉS:
 1/1 sorsjegy az I. osztályhoz K 12.—
 1/2 " " " K 6.—
 1/4 " " " K 3.—
 1/8 " " " K 1.50

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DÖRGE FRIGYES.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Budapest, V., Zoltán-utca 16.
 Kiadótulajdonos:
DÖRGE FRIGYES BANKHÁZA.

A szerencse a nép ajakán!

Egész Magyarország az új magyar kir. szab. osztálysorsjáték rendkívüli nyeréségeiről beszél és közszéd tárgyát képezi az a páratlan fényes eredmény, amelyet a nálunk vásárolt sorsjegyek elérték.

Hogymilyen meglepő, szinte szenzációs eredménnyel működik a **Dörge Bankház**, misem bizonyítja jobban, minthogy eddig nem kevesebb mint

2307 nagy nyeresémet fizetett ki.

Egyik főnyeremény a másik után jutott a mi üzletfeleinknek és sok közülük gondtalan élethez és teljes gazdasági függetlenséghez jutott egy ily sorsjegy révén.

Az élet legkellemesebb meglepetései közé tartozik, ha a véletlen egy főnyereményre örvendeztet meg és senki sem tudhatja mit rejt a jövő. A szerencse részére mindig tanácsos egy ajtócskát nyitva hagyni.

Alant közlünk néhány népszerű magyar szerencse-közmondást. Legyen bizalommal azon szerencse-közmondáshoz, mely a nevének kezdőbetűje alatt áll és rendelje azon sorsjegyszámot, melyet ugyanazon betű mutat. Ez szerencsét fog hozni önnek!

A kiválasztott sorsjegyszámot csak úgy biztosíthatjuk, ha a rendelést rögtön eszközözi. A legcsekélyebb késedelem nagy vagyon elmulasztását idézheti elő. A

legegyszerűbb, legegyszerűbb és legolcsóbb megrendelés postautalványon történik. A cím pontosan és olvashatóan irandó.

A sorsjegyek árai: egész 12.— fél 6.— negyed 3.— nyoleczad 1.50 kor.

Dörge Frigyes
 bankháza

Kossuth Lajos-utca 4. sz. és Zoltán-utca 16. szám.

Magyarország szerencse-közmondásai!

Minden sorsjegy mögött egy főnyeremény lappang!!!

A Többet ér a sok pénz, mint a sok barát.	B Egy gramm szerencse felér egy kiló észszel.	C Nincs könnyebb a tele erszénynél.	D Akinek pénze van, esze is van.
E Pénz uralkodik a világon.	F A szerencse kerek.	G Sokáig él, ki gondtalanul él.	H Aki meg az nyert.
I Bátor a világ.	J Mindenkinek megvan a maga szerencsés órája.	K Addig forog a sorsjegy az urnában, míg kibuzzák.	L Aki merészen bevág, félig nyert.
M Jól épül, aki szerencsében bíz.	N A véletlen a szerencse komája.	O Gazdság az élet gyökere.	P A szerencse és merészség együtt jár.
R A szerencse vak.	SZ Arany könnyebben győz a vasnál.	T A kívánságokat sokszor a véletlen teljesíti.	ZS
S Senkisért kerülhet el a sorsát.	U	V	Z

Dörge Frigyes

bankháza, a magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítója
Budapest, Kossuth Lajos-utca 4., és Zoltán-utca 16. szám.

A	66448	I	27805	R	45097
B	35462	J	94095	S	27779
C	27881	K	27800	SZ	75069
D	66406	L	55949	T	37568
E	78840	M	4654	U	27801
F	45056	N	50089	V	65239
G	68422	O	27780	Z	75318
H	27881	P	4654	ZS	78816

Gépjavitóműhely és gépraktár.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy Baróton a mai kornak megfelelő gépjavitóműhelyt és gépraktárt rendeztem be. Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat, u. m. gőzcséplő gépek javítását, szeszgyár, gőzkazán, szivattyu, vízvezeték, fürdő, kutfurás, uj malomberendezést, továbbá mindennemű esztergályozást és csavarmentet vágást. Ajánlom a legújabb láncrendszerű szivattyukat mely nem fagy be, nem pusztul, javítást nem igényel, 10 évi jótállással. — Raktáron tartok legjobb rendszerű varrógépet, sorvetőgépet. Rostát, darálót, ekét, boronát stb. Becserélek minden ócska gazdasági gépet ujjakkal. — Minden tölem vásárolt tárgyra több évi részletfizetést is engedek. Mosógépet adok próbára.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve

tisztelettel:

Kiss József.

Kocsifényező és kárpitos
üzletemet Székelyudvarhelyt, Bethlen-utca 71. szám alá helyeztem át. A n. é. közönségnek irántam tanúsított nagybecsű pártfogását megköszönve, kérem továbbra is szíves támogatását.

Köteles Gyula

kocsifényező és kárpitos.

Háromjratu 42"

GÓZMALOM

koptatóval, szitával, körfűrészszel, szép lakóházzal, gazdasági épületekkel, sertéshizlálóval; 15 hold föld, 2 hold szőlő, gyümölcsös-kerttel, Nagyküküllő-megyében eladó.

Jó existenciát nyújtó kedvező alkalom.

Felvilágosításokat ad, a Drezdai Motorgyár részvénytársaság vezérképviselője: *Gellért Ignác és Társa*, Budapest, VI., Terézkörut 41.

Tegye le a Tulipánt,

aki a hazai, de különösen a helyi készítményeknek nem barátja. *Tegye le a Tulipánt*, aki a kitünő zamatu, bármely hazai és külföldi gyártmányt olcsóság tekintetében is felülmuló Haurik-féle márciusi sört nem izlette és arról véleményt nyilvánít. Kapható a gyárban: Székelyudvarhelyt, Budvár-utca 1. sz. Horodban 1 pohár sör 10 fillér és 06 literes üvegnyi 20 fillér. Kóstoljuk meg!

Sok millió előkelő urhölgy használja a világhírű

FÖLDES-féle

MARGIT-CRÉM

kitünő hatású arckenőcsőt, mely zsirtalan, ártalmatlan s rögtön szépit.

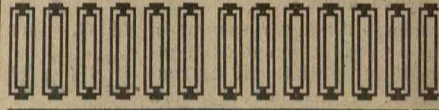
A Földes-féle Margit-crém gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer szeplők, máj foltok, bőrtakák, pattanások, kiütések és mindennemű bőrbaj ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely e használása után erről mindenki meg fog győződni, de óvakodni kell a hamisítványoktól.

Ára: Kis tégely 1 K, nagy tégely 2 K
Margit-szappan 70 I, Margit-puder 1-20 K,
Margit-aroziv 1 K, Margit-fogpép 1 K.

Készíti:

FÖLDES KELEMEN
gyógyszerész. Aradon.

6 koronás rendelések bérmentve küldetnek
Kapható: Kocz Armin és Solymossy János gyógyszerüzletében.

STOCK-COGNAC MEDICINAL

Kéesség mellett, tiszta borból párolt. Állandó vegyi ellenőrzés alatt.

GAMIS ES STOCK

pároló-telepe
FIUME - BARCOLA.

Kapható minden jobb üzletben.

Korbuly gyógyszerész-féle „fenyő-Borszesz“

„Sós borszesz havasi fenyőkivonattal* tartalmazza a havasi fenyő balzsamduer eréjét, mint ilyen, kipróbált jó hatásánál fogva nélkülözhetetlen háziszser, mely ugy külsőleg, mint belsőleg használható.

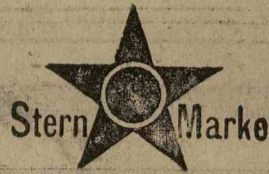
Ugyezintén kitünő háziszser a már igen elterjedt Korbuly gyógyszerész-féle Sós borszesz.

Nagybani főraktár: Udvarhelymegye részére

Gál János utóda cégnél
Székelyudvarhelyt.

Thomassalakliszt

csillag

védjegyjü

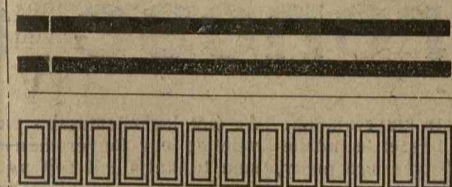
a legjobb és legolcsóbb foszfor-savas mütrágya

minden kalászos, kapás és takarmánynövény (lóhere, lucerna stb.) részére, valamint szőlő, gyümölcsfa, kerti vetemény és ugar trágyázására is. Sziveskedjék a védjegyre, ólomzárta és tartalom-jelzésre ügyelni!

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Teréz-körut 3. sz.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H. Berlin, vezérképviselője a magyar korona országainak területén.

Három szép szoba, konyha, kamara külön udvarral stb. hozzátartozóival együtt kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

FIGYELEM!

A késmárki gyár bevezetett védjegye.

Megbízható legjobb minőségű hiruves valódi szepességi lenvászon

damasztáru

minden nagyobb üzletben kapható. Késmárki gyártmány csak az, mely ezen védjeggyel van ellátva.

HAZAI IPAR!

TULIPÁNOS

VIZSGAI IRASLAPOK!

nemzeti színű nyomtatással, igen finom magyar gyártmányu papíroson, kizárólag

BETEGH PÁL ÉS TÁRSA

könyvnyomtató- és könyvkötő-intézetében
Székelyudvarhelyt

kaphatók. 5 százalék az Udvarhelyvármegyei Tanítók Otthona javára. 100 drb 1 K 50 f. Vidéki megrendeléseket a beérkezés napján, pontosan elintézzük. Mintákkal bárhova ingyen és bérmentve szolgálunk.

A „SZÉKELY-UDVARHELY“

hirdetése a leg-eredményesebb.

FIAM VÁSÁROLJ oly be reskedőknél, kik hirdetnek, mert ezek intelligensek és jól fogsz jární.

FRANKLIN.

KÉRJEN

csak

Seller és Kary féle

legjobb tisztítószer minden lábbelihez, fekete és sárga színben. Különösen ajánlható boxcalf, oscaría, chevreaux és lakkeipöh. Bécs, XIII.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller pótléa

egy régiónak bizonyult háziszser, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult **köszvényel, csúznál és meghűléseknel** bedörzsolés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerüzletben kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapestben.

Richter gyógyszerüzletára
az „Arany oroszlanhoz“, Prágában.
Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

* BETEGH PÁL ÉS TÁRSA *

könyv- és papírkereskedését, könyvnyomtató- és könyvkötő-intézetét Kossuth-utca 31. szám alá, a postaépülettel átellenbe helyezte át.